

”bli av med lite energi”

- En kvalitativ intervjustudie kring föräldrars föreställning om ämnet idrott och hälsa i årskurs 7.

Sanna Antonsson & Maria Jayawardana

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN
Självständigt arbete avancerad nivå 104:2022
Ämneslärarprogrammet 2017–2023
Handledare: Bengt Larsson
Examinator: Pia Lundquist Wanneberg

Sammanfattning

Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka föräldrars föreställningar kring ämnet idrott och hälsa i årskurs 7. Studiens frågeställningar är (1) Hur ser föräldrar på ämnet idrott och hälsa? (2) På vilket sätt yttrar sig föräldrar kring begreppen upplevelse, prestation och träning i förhållande till ämnet idrott och hälsa? (3) Vad tror föräldrar att deras barn lär sig i ämnet idrott och hälsa?

Metod

Studien utgår från en kvalitativ metod som baseras på semistrukturerade intervjuer med sju föräldrar till barn i årskurs 7. Samtliga intervjuer genomfördes genom digitala mötesverktyget Zoom och alla intervjuer transkriberades därefter. Analysen gjordes enligt Braun och Clarks tematiska analys som identifierar ”mönster” i det empiriska materialet. Studiens teoretiska ramverk baserar sig på Engströms praktiker och logiker.

Resultat

Resultatet av studien visar att föräldrarna är eniga om att idrott och hälsa är ett viktigt ämne, men de vet inte vad som krävs för ett visst betyg. Tävling inom idrottsundervisningen upplevs som positiv, men respondenter är osäkra på om det finns belägg för att bli fysiskt starkare under idrottslektionerna. Det framkommer att det är viktigt att barnen har roligt och att vissa typer av aktiviteter dominerar i undervisningen. Föräldrarna betonar vikten av att rörelse och fysisk aktivitet bör prioriteras samt att hälsodelen och teoretiska delar inom ämnet kan komma sekundärt. Relationsbyggande är enligt respondenterna en viktig del för en fungerande och utvecklande undervisningsmiljö.

Slutsats

Det tycks finnas generella likheter kring föräldrars föreställningar till deras barns undervisning i idrott och hälsa, då respondenterna gärna refererar till egna upplevelser och erfarenheter kring ämnet. Resultatet tyder även på att föräldrarna tror att det sker ett lärande hos barnen i respektive praktik i Engströms teoretiska ramverk.

Nyckelord: föräldrar, idrott och hälsa, föreställningar, undervisning, Engströms teorier

”get rid of some energy”

- A qualitative interview study about parents' perception of the subject of sports and health in grade 7.

Sanna Antonsson & Maria Jayawardana

THE SWEDISH SCHOOL OF SPORT
AND HEALTH SCIENCES
Master degree project 104:2022
Teacher education program 2017-2023
Supervisor: Bengt Larsson
Examiner: Pia Lundquist Wanneberg

Abstract

Aim

The purpose of the study is to examine parents' perceptions of the subject of sports and health in grade 7. The study's questions are (1) How do parents view the subject of sports and health? (2) In what way do parents' express themselves around the concepts of experience, performance and training in relation to the subject of sport and health? (3) What do parents' think their children learn in the subject of physical education and health?

Method

The study is based on a qualitative method based on semi-structured interviews with seven parents of children in grade 7. All interviews are conducted through the digital meeting tool Zoom and all interviews were subsequently transcribed. The analysis was done according to Braun and Clark's thematic analysis, which identifies "patterns" in the empirical material. The study's theoretical framework is based on Engström's practices and logic.

Results

The results of the study show that the parents agree that sports and health is an important subject, but they do not know what is required for a certain grade. Competition in physical education is perceived as positive, but respondents are unsure whether there is evidence of becoming physically stronger during physical education lessons. It appears that it is important that the children have fun and that certain types of activities dominate the teaching. The parents emphasize the importance that movement and physical activity should be prioritized and that the health part and theoretical parts within the subject can come second. According to the respondents, relationship building is an important part of a functioning and developing teaching environment.

Conclusions

There seem to be general similarities regarding parents' perceptions of their children's education in sport and health, as the respondents like to refer to their own experiences and experiences on the subject. The results also indicate that the parents believe that learning takes place with the children in each practice in Engström's theoretical framework.

Keywords: parents, sports and health, performances, teaching, Engström's theories

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
2 Bakgrund	2
2.1 Idrott och hälsa	3
2.3 Syfte och frågeställningar.....	4
2.3.1 Avgränsningar	4
2.4 Definition föreställningar	5
2.5 Existerande forskning.....	5
2.6 Teoretiskt ramverk	10
2.6.1 Hermeneutiskt synsätt	10
2.6.2 Engströms praktiker och logiker	10
2.6.3 Hur Engströms praktiker och logiker har använts i uppsatsen.....	12
3 Metod	12
3.1 Vetenskaplig ansats	13
3.2 Kvalitativ metod.....	13
3.3 Urval.....	13
3.4 Genomförande.....	14
3.5 Databearbetning	15
3.6 Tillförlitlighet	16
3.7 Etiska aspekter	17
4 Resultat.....	17
4.1 Föreställningar.....	17
4.1.1 Kommunikation.....	18
4.1.2 Problematik	19
4.2 Upplevelse, prestation och träning i förhållande till idrott och hälsa.....	21
4.2.1 Upplevelse.....	21
4.2.2 Prestation.....	22
4.2.3 Träning	24
4.4 Lärande.....	25
4.5 Sammanfattning	27
5 Diskussion	27
5.1 Resultatdiskussion.....	27

5.2 Slutsats	31
5.3 Metoddiskussion	32
6 Framtida forskning	32
7 Uppsatsförfattarnas tack.....	33
Käll- och litteraturförteckning.....	34

Bilaga 1 Samtyckesblankett

Bilaga 2 Intervjuguide

Bilaga 3 Betygskriterier idrott och hälsa

1 Inledning

Den svenska läroplanen uttrycker att: "Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har" (Skolverket, 2022, s.7). Direktiven är tydliga och visar på att lärarna måste ägna tid till att delge föräldrarna de förväntningar och krav som ställs på eleverna. Lärare ägnar mycket tid åt dokumentation och bedömning, delvis för att kunna sätta ett skäligt betyg men också för att kunna motivera detta till sina elever och deras föräldrar. Karin Oldegård-Ljungren i boken *Svåra föräldrasamtal* (2020) tar upp flera teorier som grundar sig i varför föräldrar och pedagoger behöver fungera gemensamt. Samtliga teorier tar upp relationer och dess samband i olika kontexter. För att barnet ska fungera och utvecklas behöver föräldrarna vara överens och samarbeta med skolan och dess pedagoger. Föräldrarna behöver aktivt vara och visa sig positiva kring skolan och dess miljö för att barnet ska få samma känsla.

Tidningen *Grundskoleläraren* som ges ut av Lärarförbundet lyfter upp föräldrarnas många uppfattningar i och om idrott och hälsa. Alla lärare har någon gång mött föräldrar som har åsikter och funderingar kring deras barns undervisning. Det kan handla om att föräldrarna har en syn på ämnet som inte överensstämmer med dagens undervisning samt är färgade av sin egen skolgång och diverse erfarenheter i ämnet. Det är inte ovanligt att föräldrarna anser att den teoretiska biten i ämnet idrott och hälsa bör minska eller helt uteslutas för att i stället ägna all undervisningstid åt rörelse och fysisk aktivitet. Det framkommer att föreningsaktiva och idrottstarka föräldrar och elever ofta har svårt att skapa en acceptans kring mottagandet av ett lägre betyg, när ett högre betyg kändes självklart på grund av elevens fritidsintressen (Villanueva Gran, 2014).

Dokumentation upptar mycket av lärarnas arbetstid och de som dokumenterar kontinuerligt menar att det underlättar vid betygsättning och eventuell konfrontation gällande betyg från elever och föräldrar. Under ämneslärarutbildningen ges studenterna inte möjlighet att möta ämnets baksida och problematik på förhand och många verksamma lärare får tampas med både elever, föräldrar, politiker och samhällets förväntningar i övrigt (Larsson et al., 2016). Uppsatsförfattarna önskar med denna studie få en förståelse för hur vi som lärare kan agera i vår framtida profession genom tydlighet gentemot eleverna och deras föräldrar. Föräldrar kan uppta en stor del av en lärares arbetstid där lärarna istället borde prioritera eleverna och undervisningen.

Den svenska skolan ska erbjuda en likvärdig utbildning för alla och ska därefter anpassas till varje enskild individs förutsättningar och behov (Skolverket, 2022). Uttrycket likvärdig likställs i allmänhet som en "lika" skola för alla vilket även Sundén och Werin (2016) lyfter fram. Detta tolkas i allmänhet som att alla elever borde ha liknande möjlighet att uppnå de betygskriterier som ställs. I boken *Pedagogiska perspektiv på idrott* (2002) menar Engström och Redelius att i flertalet andra skolämnen finns det tydliga riktlinjer till vad eleverna ska kunna efter avslutad kurs. De nationella proven är ett exempel på dessa riktlinjer. I ämnet idrott och hälsa konstaterar de även att det är upp till varje enskild skola att på eget bevåg reglera riktlinjerna i ämnet efter skolornas egna förmågor och förutsättningar, vilket resulterar i att ämnet kan upplevas otydligt. Idrottslärare har eget ansvar för innehållet och hur undervisningen bedrivs i förhållande till kursplanen. Detta genererar i svårigheter då idrottslärare formar varierande vägar för att nå samma mål (Engström & Redelius, 2002).

Ett ämne som ofta kommer upp till diskussion i massmedia är just undervisningen i idrott och hälsa. Aspekter som lyfts fram är idrottsämnets betydelse för elevernas utveckling (Annerstedt, 2001) och ämnets syfte och dess innehåll ses generellt diffust och svårtolkat för både undervisande lärare och för elever. Skolinspektionens kvalitetsgranskning *Idrott och hälsa i grundskolan* (2012) visar att eleverna inte har en aning om vad som förväntas av dem, de vet inte heller vad de ska lära sig. Samma rapport visar även på att skolledningarna har en otydlig bild av ämnet och dess syfte. Många skolor visar på stora avstånd mellan hur undervisningen bedrivs kontra rektors ansvar och utvärdering av ämnet vilket ofta beror på okunskap, ointresse och ett underprioriterat ämne (Skolinspektionen, 2012).

Inom skolans värld är syftet i ämnet idrott och hälsa en på många sätt diffust, hur ska då vårdnadshavarna kunna motivera och stödja eleverna i deras utbildning?

2 Bakgrund

I studiens andra avsnitt presenteras bakgrunden och den existerande forskningen till uppsatsen. Därefter redogör uppsatsförfattarna för det teoretiska ramverk som kommer att genomsyra studien. Slutligen presenteras undersökningens syfte och frågeställningar samt studiens avgränsningar.

2.1 Idrott och hälsa

I boken *Idrottsundervisning* konstaterar Annerstedt (2001) att idrott och hälsa är ett ämne som varit med sedan antikens Grekland. Ur ett historiskt perspektiv låg fokus på fostran och militära övningar som med åren mynnade ut i gymnastik. I den första läroplanen Lgr 62 benämndes skolämnet som gymnastik trots idrottsrörelsens stora utbredning under 1900-talets mitt. Det är först i Lgr 80 som namnet ändras till idrott (Lindroth, 2011). År 1994 togs en ny läroplan fram och ämnet bytte återigen namn från *idrott* till *idrott och hälsa*, detta för att betona vikten av hälsoperspektivet som nu kom att ta mer plats i undervisningen (Annerstedt 2001).

I den svenska skolan har ämnet idrott och hälsa i uppgift att: "utveckla barns och ungas allsidiga rörelsekompetens, fysiska förmåga och kunskaper om rörelsers betydelse ur ett hälso- och livsstilsperspektiv." (Larsson & Meckbach, 2019, s. 36). Skolans läroplan betonar daglig fysisk aktivitet och kursplanen i idrott och hälsa redogör för ämnets innehåll. Syftet med ämnet är att skapa förutsättningar för samtliga elever att kunna delta i aktiviteter efter egna förutsättningar och på egna villkor. Skolverket har senaste åren utökat antalet timmar i idrott och hälsa från 500 till 600, vilka ska fördelas över grundskolans alla årskurser och merparten av timmarna läggs på högstadiet. Undervisningen ska enligt kursplanen i idrott och hälsa bidra till ett livslångt lärande. Som en påföljd av debatten i riksdagsvalet 2002 utökades läroplanen med ett tillägg av daglig fysisk aktivitet. Debatten grundades på samhällets oro över barns viktökning och minskad rörelse (Larsson & Meckbach, 2019). I läroplanen från 2011 och 2022 står det nu uttryckligen att: "Skolan ska även stäva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen." (Skolverket, 2022, s. 8).

Samtliga av skolans ämnen är så kallade kunskapsämnen, vilket innebär att läraren lägger vikt kring kunskaper och färdigheter utifrån ett ämnes kunskapsområde. I ämnet idrott och hälsa saknas det explicita riktlinjer för vilka kunskaper eleverna ska erövra, vilket försvårar undervisning och betygsättning för såväl lärare som elever (Larsson, 2016, Larsson & Meckbach, 2016). Kursplanen i idrott och hälsa är uppdelad i tre delar som alla ska ge uttryck för hur undervisningen ska bedrivas samt vad eleverna ska betygsättas i. De tre delarna *syfte*, *centralt innehåll* och *betygskriterier* förklaras nedan.

Syftet med ämnet idrott och hälsa ska genom undervisning ge eleverna förutsättningar att utveckla följande förmågor och kunskaper:

- förmåga att röra sig allsidigt i olika fysiska sammanhang,

- förmåga att genomföra och anpassa aktiviteter inom friluftsliv och ute-vis-tel-se efter olika förhållanden och miljöer,
- förmåga att planera, genomföra och värdera olika aktiviteter utifrån hur de påverkar fysisk förmåga och hälsa, och
- förmåga att agera säkert och förebygga risker i samband med rörelse, friluftsliv och utevistelser samt att simma och hantera nödsituationer på land och i vatten.

(Skolverket, 2022, s. 48–49)

Det *centrala innehållet* för idrott och hälsa för respektive årskurs: 1–3, 4–6 och 7–9 redogör för vad undervisningen ska innehålla. Det centrala innehållet ska ge eleverna förutsättningar att utveckla flertalet innehållspunkter i tre kunskapsområden som är: (1) *rörelse*, (2) *friluftsliv och utevistelse*, (3) *hälsa och levnadsvanor* (Skolverket, 2022).

Betygskriterier (se bilaga 3) konkretiserar hur eleverna ska betygsättas utifrån givna kriterier i en skala från A-F.

2.3 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka föräldrars föreställningar kring ämnet idrott och hälsa i årskurs 7.

Utifrån ovanstående syfte har följande frågeställningar formulerats:

- Hur ser föräldrar på ämnet idrott och hälsa?
- På vilket sätt yttrar sig föräldrar kring begreppen upplevelse, prestation och träning i förhållande till ämnet idrott och hälsa?
- Vad tror föräldrar att deras barn lär sig i ämnet idrott och hälsa?

Med dessa frågeställningar har föräldrarna, via intervjuer, efter egen förmåga, tankar och erfarenheter skattat sitt barns ämne idrott och hälsa.

2.3.1 Avgränsningar

Studien på avancerad nivå genomfördes under 10 veckor och omfattar 15 högskolepoäng. Eftersom området idrott och hälsa anses vara brett och svårdefinierat (Linderoth, 2011) och studiens ringa omfattning gör att uppsatsförfattarna har valt avgränsa sig i vissa avseenden. En avgränsning som gjorts är studiens teoretiska ramverk. En annan avgränsning som gjorts

är att begränsa antal intervjuer till sju, och för att få ett homogent svar valdes föräldrar till barn från en och samma årskurs. Valet föll på årskurs 7 på grund av att eleverna går första terminen på högstadiet som även innebär nytt centralt innehåll, nya betygskriterier och ett betyg att härleda till.

2.4 Definition föreställningar

För att underlätta förståelsen för uppsatsen med tillhörande syfte och för att undvika eventuella misstolkningar kommer begreppet föreställningar att utvecklas i detta stycke. Enligt Svensk ordbok är betydelsen “i medvetandet kvarbliven bild av något man iakttagit eller tänkt” (Svensk ordbok [SO], u.å.). Begreppet föreställningar har endast använts i presentationen av studien och har därmed inte behövt förtydligas genom ytterligare förklaring för respondenterna.

2.5 Existerande forskning

Här presenteras adekvat forskning kopplat till studiens frågeställningar. Sökord som: Föräldrar, skolan, vårdnadshavare, grundskola, föreställning, idrott, hälsa, idrott och hälsa, undervisning och attityder har använts var för sig eller tillsammans i olika kombinationer i relevanta databaser och bibliotek. Det finns forskning att tillgå kring elever och lärares syn på idrott och hälsa men utifrån föräldraperspektivet är resultatet mindre omfattande. Nedan framförs adekvat forskning som på olika sätt har relevans för den egna studien och presenteras styckvis.

Föräldrars möte med skolan (2003) är en kvalitativ intervjustudie av Inga Andersson. Andersson har valt att beskriva föräldrars möten med skolan uppdelat utifrån de med positiva och de med negativa erfarenheter. Urvalet är 40 föräldrar med barn i grundskolan från olika socioekonomiska områden i Stockholm. Undersökningen visar att de föräldrar med goda erfarenheter av skolan även har barn som är positivt inställda till skolan och hanterar de krav som ställs. Kontakten mellan skolan och hemmet är god och föräldrarna menar att information gällande barnets prestationer ges kontinuerligt, men de saknar information om dynamiken i klassen. De föräldrar med negativa erfarenheter har barn som på ett eller annat sätt visar på svårigheter i skolan och känner sig ofta utpekade och annorlunda. Kommunikation mellan skola och hemmet kännetecknas oftast av negativitet och föräldrarna uttrycker att skolan inte

lyssnar eller gör tillräckligt för deras barn. Även om det är fokus på skolan generellt från ett föräldraperspektiv framkommer enstaka kopplingar mot idrotten i Anderssons rapport som blir användbara mot den egna studien.

Nationella utvärdering av grundskolan 2003 (Skolverket, 2004) gjordes av Skolverket med syfte att få en helhetsbild över skolans mål inom varje ämne. Utvärderingen ämnar även att se över hur och på vilka sätt målen i respektive ämne uppfylls eller ej. Utvärderingen önskar även ta reda på de eventuella ändringar som skett sedan utvärderingen 1992 samt visa på var behovet av stöd behövs. Rapporten skulle i huvudsak utgå från samma struktur och arbetsätt likt utvärderingen från 1992, även forskargruppen hade i stort sett samma arbetsgrupp. Utvärderingen omfattade samma 197 skolor sen den tidigare utvärderingen från 1992 och totalt ingick 10 000 elever från årskurs 5 till 9 och 1900 lärare i undersökningen. Det empiriska underlaget bestod av ämnesprov, enkäter och processtudier. I årskurs 9 blev även elevernas föräldrar tilldelade enkäter. Rapporten uttrycker att intresset för ämnet är stort och eleverna känner sig motiverade. Ämnet ses generellt som ett mindre svårt ämne där det mest centrala ska vara att ha roligt. Flera respondenter yttrar att undervisningen präglas av aktiviteter som passar för de elever som uppskattar idrott och är fysiskt aktiva vilket även ofta ligger i linje med ett högre betyg i ämnet. Lärandet kopplas samman med utförandet av olika idrottsaktiviteter och att fysisk aktivitet bidrar till välmående menar den sammanfattande huvudrapporten av *Nationella utvärderingen av grundskolan 2003* (Skolverket, 2004). Föräldrar rankar idrottsämnet som femte viktigaste skolämnet. Ämnet kritiseras för att lägga stort fokus på tävling och framgång och att elevernas saknade kunskaper och färdigheter inte alltid stämmer överens med betyget. För den egna studien används endast de samlade resultaten från ämnet idrott och hälsa.

Att analysera *Vilka som är vinnare och förlorare i ämnet idrott och hälsa* har Karin Redelius (2004) gjort i en artikel för *Svensk Idrottsforskning*. Idrott och hälsa är ett ämne som är uppskattat hos många, men långt ifrån alla. Syftet med undersökningen var att göra en djupare analys på varför idrotten väcker obehag och negativitet hos vissa elever och om det finns något samband mellan dessa elever. Artikeln bygger på tidigare studier där man har analyserat 677 enkätsvar med elever från årskurs 9 från 2001 och 40 intervjuer med elever från årskurs 8 från 2002. Resultatet är uppdelat efter fyra olika parametrar som sedan jämförs i olika frågeställningar: positiva flickor, positiva pojkar, negativa flickor, negativa pojkar. Betydande

skillnader i svar mellan gruppen positiva inställda elever och negativt inställda elever uppdagas vid vad eleverna ansåg hur deras föräldrar värderade idrottsämnet. De negativt inställda gruppen pojkar och flickor ansåg i större del att ämnet var mindre viktigt mot andra ämnen, medan de positivt inställda eleverna i synnerhet flickor svarade att de tror att deras föräldrar ansåg idrottsämnet som ett viktigare ämne mot andra ämnen. De elever som är negativt inställda önskar i högre grad ha könsdelad idrott, har generellt lägre betyg, och är mindre fysisk aktiva såväl på idrotten som på fritiden. De eleverna med positiv inställning skattar sig själva som bra i bollspel och flera andra moment i idrotten samt har högre betyg än andra elever. De elever som ansågs som vinnare i idrotten och där ämnet ansågs möta gruppens behov i högre grad är pojkarna. De elever som inte är föreningsaktiva är den gruppen som i större utsträckning inte får sina behov tillfredsställda i ämnet. Redelius (2004) tar upp värdefulla åsikter från elever och kring ämnet idrott och hälsa. Trots utifrån ett elevperspektiv finner studien resultat som finner sig användbara mot begreppen upplevelse och inställning.

Den goda barnidrotten av Staffan Karp (2004) är en studie om föräldrars uppfattning om barns idrott och idrottens målsättningar utifrån styrdokumentet - *Idrotten vill*. Karps (2004) undersökning ämnar även att ta reda på i vilken utsträckning föräldrar uppfattar sina möjligheter att påverka sitt barns idrottsverksamhet. Urvalet i studien är slumpvis valda föräldrar med aktiva barn i en fotbollsförening och i en badmintonförening med 18 föräldrar från varje förening. I 13 fall intervjuades båda föräldrarna, i annat fall bara den ena föräldern men studien eftersträvade jämn könsfördelning. Resultaten visar att övervägande andel föräldrar har tidigare erfarenhet inom föreningsidrotten, och många är aktiva som ledare eller har annan funktion för laget eller föreningen. Inställningen till idrott är genomgående mycket positiv och många föräldrar ser idrotten som ett bättre alternativ till andra mindre tilltalande aktiviteter som exempelvis dataspel. Tävlan ses som en positiv inverkan på barnens idrott och det uttrycks som ett resultat på att barnet tränat hårt och rätt som ger barnet större förståelse för med- och motgångar. Vissa föräldrar uttrycker att vinnaren ges stort fokus trots att prestationerna ibland kan vara likvärdiga. Tävlingsinslaget i föreningsidrotten dyker upp i tidig ålder vilket inte alltid är önskvärt och att tävling bör kännetecknas av lekfullhet framför allvar. Undersökningen är inriktad mot föreningsidrotten, men den egna studien finner begrepp som tävling och upplevelse som blir användbara.

Att studera hur flickor och dess föräldrars inställning till fysisk aktivitet i ämnet idrott och hälsa har Jane Meckbach och Suzanne Lundvall gjort i en artikel för *Svensk idrottsforskning* (2008). Genom att se över tidigare kvantitativa studier från SIH 2002 har nu Meckbach och Lundvall valt att granska studien kvalitativt och se över resultaten för de inaktiva flickorna och deras föräldrar. Huvudstudien har delat ut 220 elevenkäter där 103 var flickor och 117 pojkar i årskurs 8. Samtliga elevers föräldrar fick besvara en enkät där de skulle skatta sitt barns, sin egen aktivitetsgrad, inställningen till idrottsämnet samt fritidsaktiviteter. Resultaten visar att vid påstående om att skatta sig själv efter huruvida man är aktiv eller inte föreligger det ett starkt samband mellan dotter och föräldrars uttalande. Flickor som är inaktiva i ämnet har generellt sämre betyg, mer negativ inställning och vars umgängen troligen inte är fysiskt aktiva. Ämnet idrott ses generellt som ett viktigt ämne och de aktiva flickornas föräldrar ansåg att idrotten i högre grad var viktigare eller lika viktigt som andra ämnen. Även om denna studie riktar sig mot flickor finns det relevanta kopplingar till den egna undersökningen kring föräldrars inställning till idrottsämnet.

Den 22 april 2010 utförde Skolinspektionens en flygande tillsyn: *Mycket idrott och lite hälsa* (2010). Skolinspektionen gjorde ett oanmält besök i 172 skolor vilket resulterade i 304 dokumenterade idrottslektioner. Syftet var att genom observation granska idrottsämnets aktiviteter i årskurserna 7–9. Skolinspektionen ville även se över elevernas närvaro, det aktiva deltagandet, antal elever som var befriade från idrotten samt se över lärarnas behörighet. Ett visst genusperspektiv fanns med i undersökningen för att urskilja skillnaderna i svaren mellan könen. Skolinspektionen fann mycket bollspel och bollekar tätt följt av konditions- och motionsaktiviteter under lektionerna. Hälsa som ska vara ett av kunskapsområdena i idrottsämnet förekom i mycket liten utsträckning av de observerade lektionerna. Aktiviteter som nämns i kursplanen som orientering, dans och hantering av nödsituationer förekom även de i en liten utsträckning. Deltagande bland elever var kraftigt varierande mellan de olika skolorna och i endast en fjärdedel av de observerade lektionerna hade fullt deltagande klass. Skolinspektionen fann även att två procent av eleverna var helt eller delvis befriade från idrotten vilket ska vara starkt begränsad och talar emot skollagen. Hälften av de observerade lektionerna hade inget uttalat syfte eller mål vilket ger sämre förutsättningar för ämnets förståelse hos eleverna. Genom begreppen inställning och upplevelse skapar det en gemensam nämnare mot den egna studien.

Skolinspektionens *Kvalitetsgranskning av ämnet idrott och hälsa åk 7–9* (2018) granskade 100 skolor genom en enkätundersökning. Enkäter delades ut och besvarades av 6996 elever i årskurs 9 och 211 lärare, vilket gav en bild av den sammantagna upplevelsen av idrottsundervisningen. 22 av skolorna blev mer grundligt granskade och där genomfördes det även observationer av lektioner, gruppintervjuer med elever och individuella intervjuer med undervisande lärare. Syftet med kvalitetsgranskningen var att granska idrottsämnets kvalitet och hur väl undervisningen kopplas mot kursplanen. Det framkommer att ämnet har övervägande stort fokus på fysisk aktivitet vilket ofta är aktiviteter som gynnar de redan fysisk aktiva eleverna. Tävling är ofta förekommande inslag i såväl lekar som lagidrotter där det är av vikt att vinna. Lite tid ges till reflektion vilket kan vara faktor till att eleverna har svårt att koppla aktivitet mot ämnets innehåll och bedömning. Ur ett elevperspektiv kan flera gynnsamma förbindelser kopplas till begrepp som upplevelse av idrottsämnet till den egna studien.

En kvantitativ studie har gjorts av Coulter, McGrane & Woods (2019) på en grundskola på Irland där man undersökt föräldrar samt deras barns attityder till idrott och hälsa (PE). Skolan bestod av 780 elever i åldrarna 4–14 år och varje klass hade 45 min fysisk träning på schemat varje vecka. 500 frågeenkäter delades ut och varje familj besvarade enkäten tillsammans. Bestod familjen av flera barn har endast det äldsta besvarat enkäten tillsammans med föräldrar och barnens svar spelades in av föräldrarna. Resultatet baseras på de 300 enkäter som återsändes. Undersökningarna visar att 90,8 procent av föräldrarna uttryckte att deras barn hade en positiv upplevelse i form av mycket roligt eller njutbart i ämnet idrott och hälsa. Övervägande andel av föräldrarna anser att bollsport/lagidrott och kondition är den mest önskvärda aktiviteten som bör ske inom ämnet. 90,8 procent rankar kondition och hälsa som den mest viktigaste aktiviteten och förmågan i idrottsundervisningen. Studien visade även att 40 procent av föräldrarna inte vet vad deras barn lär sig under lektionerna och tre procent av de tillfrågade föräldrarna i undersökningen önskar veta mer om idrottsundervisningen och barnets utvecklingspotential i ämnet. Slutsatsen mynnade ut i att undervisningen för med sig viktiga kunskaper men med alltför lite tid i ämnet blir det svårt att befästa och praktisera dessa kunskaper fullt ut. Å ena sidan påvisar det vikten av att föräldrar och barn har en god inställning till idrott, men å andra sidan visar det vikten av att föräldrarna får tillgång till information för att stödja barnen i deras lärande i idrott och hälsa. Ovanstående studie har stor relevans mot den egna studien.

Ovanstående forskning visar på en tydlig bild av en konkret kunskapslucka kopplat till det den egna studien vill undersöka. Av den anledningen har uppsatsförfattarna dragit paralleller på ett närliggande men relevant område, som på ett eller annat sätt kopplas mot syftet och frågeställningarna.

2.6 Teoretiskt ramverk

I denna del av uppsatsen presenteras de teoretiska ramverk som genomsyrat studien och frågeställningarna. Det teoretiska ramverket kommer att avspegla analysens inriktning vilket skapar en betydande roll för studiens utfall.

2.6.1 Hermeneutiskt synsätt

Studien har främst utgått från ett hermeneutiskt synsätt. Patel och Davidson (2011) uttrycker att hermeneutiken ser forskningsproblemet som en helhet och utifrån helheten sedan skapa tolkningar och få en förståelse: "... människor har intentioner, avsikter som yttrar sig i språk och i handling, och som det går att tolka och förstå innebörden av" (Patel & Davidson, 2011, s. 29).

2.6.2 Engströms praktiker och logiker

Studien kommer basera sig på Engströms praktiker och logiker. Lars-Magnus Engström är en idrottsforskare och hans praktiker har fått stort genomslag inom idrott och forskning. Han beskriver i sin bok *Smak för motion* (2013) att "Logikerna ska ses som ett slags arbetsverktyg, med vars hjälp man kan analysera olikheter mellan individer, mellan grupper av individer och förändringar över tid" (Engström, 2013, s. 49).

I *Smak för motion* (2013) uttrycks inte logiker och praktiker konsekvent, men i denna uppsats kommer dessa benämnas som huvudpraktiker och underlogiker. Utöver de tre praktikerna *upplevelse*, *prestation* och *träning* finns det ett flertal underlogiker kopplat till respektive praktik. Studien kommer dock i huvudsak att rikta in sig på de tre praktikerna *upplevelse*, *prestation* och *träning*.

En praktik Engström lyfter fram är *upplevelse*. Den innebär att själva utförandet av aktiviteten blir en upplevelse i sig, vilket också blir praktikens mening. Genom lek och rekreation, som är en underlogik till *upplevelse*, är utförandet av leken meningsfull för stunden. Det finns inga krav på prestation och aktiviteten kan utföras helt utan ett syfte och blir för utövaren betydelsefull. Deltagarna är med på eget initiativ och leken är frivillig. Den

representerar ett "här och nu"- tänk där processen är viktigare framför ett resultat. Genom lustfyllda och inkluderande aktiviteter och lekar blir upplevelsen i sig meningsfull. Utöver det kan aktiviteten börja och avslutas när det passar och regler kan ändras under lekens gång. Många gånger genomförs aktiviteten tillsammans med andra då vi människor leker för att vi eftersöker en lustfylld stund. De tre resterande underlogikerna till *upplevelse* är naturmöte, rörelse till musik och samvaro med djur (Engström, 2013).

En annan praktik benämner Engström (2013) som *prestation*. *Prestation* innebär att det är viktigt att vara kompetent, att det är av vikt att visa för sig själv men också visa för andra att man är kapabel till att kunna prestera för ett lyckosamt resultat. De underlogiker som tillhör *prestation* är tävling och rangordning, utmaning och uttryck. Tävling och rangordning är den underlogik som representerar prestationspraktiken mest konkret. *Prestation* är starkt förknippat med idrott och tävling där man ska "kunna prestera i konkurrens med andra" (Engström, 2013, s. 54) och för att kunna jämföras eller bedömas måste detta göras utefter förutbestämda kriterier som att springa fortast, hoppa högst eller flest antal gjorda mål. På så sätt blir det svårt att själv bestämma vad som är bra eller vad som är mindre bra när prestationen först kan jämföras med andras resultat och prestation (Engström, 2013). Fortsättningsvis menar Engström & Redelius i *Pedagogiska perspektiv på idrott* (2005) att det finns flera fördelar med att tävla. De som tävlar lär sig att bland annat att kämpa hårt och inte sluta trots att man är fysiskt och/eller psykiskt trött, lära sig att följa regler, vara samarbetsvillig, modig och trogen.

En tredje praktik är *träning*. Fysisk träning är en underlogik till *träning*, där kroppen ses som ett objekt och man försöker utveckla sin fysiska förmåga för att i sin tur få en förhöjd prestationsförmåga och en bättre hälsa. Enligt Engström (2013) är självklara inslag av den fysiska träningen att bli svettig och trött, det blir också ett bevis på att träningen uppnått sitt syfte. Rörelse- och koncentrationsträning samt färdighetsträning går också under praktiken *prestation*. Rörelse- och koncentrationsträning karaktäriseras av att den kroppsliga och den psykiska funktionsförmågan som omfattar konsekvent träning och som även inkluderar avslappning. Till skillnad från fysisk träning ses kroppen här som ett subjekt där rörelserna sker kontrollerat och andningen likaså. Yttre faktorer som prestation blir oväsentligt inom denna logik och fokus ligger på att influera sitt psykiska tillstånd. De som utövar fysisk träning lär sig att se vad kroppen är kapabel till, hur den kan påverkas av träning och att det finns många hälsofördelar med träning.

Färdighetsträning innebär att öva på tekniken i något specifikt och det centrala inom denna underlogik är att genom ordnade träningsformer få en bättre motorisk förmåga. Färdighetsträningen är centralt inom tävlingsidrott där man förbereder sig inför tävling, särskilt i idrott och grenar som utmanar ens motoriska färdighet. Denna underlogik finns även att utöva utan anordnade tävlingar, som till exempel att lära sig att simma eller cykla (Engström, 2013).

Utöver Engströms praktiker tar han även upp begreppen *egenvärde* och *investeringsvärde* (Engström & Redelius, 2005). Egenvärde innebär att man utför en aktivitet utan något specifikt syfte och utövaren utför aktiviteten för att det är roligt, inte för att bli bättre på något. Om fokuset riktas mot aktiviteten i sig blir leken central och resultat får en mindre framträdande roll. Genom ett jämnt motstånd leder den till en mer lekfull aktivitet. Blir motståndet allt för hårt kan aktiviteten snarare löpa ut i ett investeringsvärde med fokus på prestation. Engström talar om investeringsvärden som “värden i form av investeringar för att vinna prestige och nå goda tävlingsresultat eller för att det är nyttigt.” (Engström & Redelius, 2005, s. 112) Här ligger fokus på aktiviteten, där denna ger utövaren en investering i någonting. Dessa två begrepp kommer inte ges något större utrymme i studien.

2.6.3 Hur Engströms praktiker och logiker har använts i uppsatsen

Engströms logiker och praktiker går hand i hand med studiens frågeställningar. För att med säkerhet besvara undersökningens frågeställningar har intervjuguiden utgått från det teoretiska ramverket och de centrala begreppen *upplevelse*, *prestation* och *träning*, vilket har fungerat som en röd tråd i de semistrukturerade intervjuerna. Engströms tre huvudpraktiker analyserades tillsammans med resultaten av intervjuerna och det i sin tur presenteras i avsnittet diskussion.

3 Metod

Under detta avsnitt presenteras den valda metoden för studien. Därefter följer hur urvalet skett och vilken analysmetod som har använts. Utöver det presenteras även tillförlitligheten av studien samt de etiska aspekter som tagits i beaktning.

3.1 Vetenskaplig ansats

I denna studie har uppsatsförfattarna utgått från ett induktivt arbetssätt, det vill säga att forskaren utgår från observationer i verkligheten och gör en generaliserbar mätning mot ett teoretiskt ramverk (Patel & Davidsson, 2011). Uppsatsförfattarna har samlat in empiri av sju föräldrar som sedan tolkats mot Engströms teori.

3.2 Kvalitativ metod

Studien har haft avsikt att skapa en bredare och djupare förståelse kring den aktuella forskningsfrågan varför uppsatsförfattarna har valt en kvalitativ inriktning för studien. Lagerholm (2010, s. 30) kopplar samman kvalitativa metoder med begrepp som ”djup, följsamhet, flexibilitet, närhet och förståelse”. Studien önskade skapa en djupare förståelse kring föräldrars föreställning i ämnet idrott och hälsa för vars barn går i årskurs 7. Undersökningen bedrevs därför enligt ett kvalitativt arbetssätt som baseras på en flexibilitet, men också för att skapa ett djup kring det aktuella ämnet (Lagerholm, 2010).

Genom semistrukturerade videointervjuer med föräldrarna har studien kunnat urskilja informanternas föreställning och förväntningar (Patel & Davidson, 2011) i ämnet idrott och hälsa. Denna typ av intervjuform menar Patel & Davidsson (2011) innebär att intervjun snarare baseras på samtal kring teman framför färdiga frågor. Dessa teman återspeglas i studiens syfte och frågeställningar. För att ytterligare säkerställa informanternas svar har alla videointervjuer spelats in. Bryman (2018) tar upp flera fördelar med videointervjuer online som bland annat tidsbesparing och flexibilitet. Faktorer som tillgång till specifikt teknik och internetuppkoppling vid videointervju ställer högre krav på respondenten motsvarande än att mötas i verkligheten (Bryman, 2018).

3.3 Urval

Studien syftar till att undersöka föräldrars föreställning om ämnet idrott och hälsa och därför var det av yttersta vikt att finna föräldrar som var villiga att delta i en intervju. Urvalet i studien är ett målstyrt urval och består av föräldrar som har barn i årskurs 7. Bryman (2018) definierar det målstyrda urvalet som en utsedd grupp individer som antas bidra till att studien uppnår sitt syfte och att frågeställningarna kan besvaras. Respondenterna i studien är sju till antalet och har till viss del valts utifrån att studien önskar att båda könen finns representerade

i lika stor utsträckning. Uppsatsförfattarna har även till viss del försökt att fördela urvalet efter barnens kön även om detta inte var primärt.

Urvalet föll på elever i årskurs 7 på grund av att de nyligen har börjat högstadiet och det har kunnat innebära en ny skola, nya vänner men inte minst nya lärare och rutiner. Deltagarna i studien benämns som F1-F7 där F står för förälder och de är i resultat- och diskussionsdelen benämnda utan inbördes ordning.

3.4 Genomförande

Ett första steg var att skapa en intervjuguide (se bilaga 2) vilket kom att bli grunden för de kommande intervjuerna. Intervjuguiden skapades utifrån uppsatsens teoretiska ramverk och begreppen *upplevelse*, *prestation* och *träning*. Respondenter kontaktades och bokades in för intervjuer. Inledningsvis var syftet med första intervjun att den skulle bli en pilotintervju, men eftersom intervjuguiden inte ändrade karaktär avsevärt har uppsatsförfattarna trots det valt att inkludera pilotintervjun i studien. Det första intervjutillfället gav i stället möjlighet att träna på intervjuteknik samt se om intervjun hölls inom tidsramarna, vilket den visade sig göra.

Samtliga intervjuer i undersökningen har sedan transkriberats. Transkription innebär att det talade språket skrivs över till textform (Lagerholm, 2010). Det är stor skillnad på skriven text och talat språk vilket även innebär att respondenternas uttryck och kroppsspråk inte alltid kommer till uttryck när talet blir till text (Patel & Davidson, 2011). Intervjuerna är nedskrivna ord för ord i ett separat dokument utan special- eller interpunktionstecken.

De semistrukturerade intervjuerna har genomförts via det digitala mötesverktyget Zoom. Respondenterna har därför på egen hand säkerhetsställt att intervjun har genomförts i en miljö där hen har känt sig bekväm (Bryman, 2018; Jacobsson, 2002). Ett digitalt möte ger personer trots ett geografiskt avstånd en möjlighet att via ett visuellt sätt kommunicera med varandra. Digitala möten har även visat sig skapa positiva effekter som ökad flexibilitet, vara kostnadseffektivt samt ge ökad produktivitet (Lindeblad et al., 2016). Intervjuerna spelades in på video och sparades lokalt på den egna datorn för bearbetning under studiens gång. För att spela in videointervjun via det digitala mötesverktyget Zoom har deltagarna även aktivt behövt acceptera detta via en knapptryckning i samband med att inspelningen startat, vilket stärker respondentens medverkan ytterligare. Deltagarna har även informerats både skriftligt och muntligt via samtyckesblanketten (se bilaga 1) att samtliga inspelningar och transkribering raderas efter avslutad och godkänd studie.

3.5 Databearbetning

I databearbetningen för studien har uppsatsförfattarna i huvudsak arbetat efter Braun och Clark (2006) och deras steg för steg guide till en tematisk analys. Steg 1 var att bekanta sig med materialet. Det empiriska materialet till uppsatsen är transkriberingen av samtliga intervjuer. Genom att läsa samtliga intervjuer upprepade gånger menar Braun och Clark (2006) att materialet ska ge en djupare förståelse och en vidd av råmaterialet. Kontroller gjordes mot videoinspelningarna efter transkriptionerna för större noggrannhet. Det som uppsatsförfattarna ansåg ha relevans för studiens syfte och frågeställningar markerades för att förenkla kommande steg. Steg 2 innebar att skapa en samlad bild och på så sätt framkommer koder som blir till meningsfulla konstellationer i analysmaterialet. Uppsatsförfattarna arbetade systematiskt och noggrant igenom transkriberingarna för att inte gå miste om potentiella grunder för teman och allt material kodades manuellt med färger och kommentarer. Uppsatsförfattarna valde att markera många olika potentiella koder för att hitta gemensamma nämnare och intressanta perspektiv kopplat till studiens syfte och dess frågeställningar. Steg 3 innebar att identifiera teman ur de kodade materialet och dessa teman radades upp i ett gemensamt dokument. Efter att ha sorterat ut materialet i olika teman och läst materialet ytterligare en gång, ansåg uppsatsförfattarna att materialet har uppnått en kvalitativ mättnad, vilket i sin tur innebär att materialet inte kan identifiera fler koder utifrån det empiriska materialet. Steg 4 är att granska samtliga teman för att få fram så olika mönster som möjligt då det hittills kan ha framkommit flera liknande teman. Dessa sorterades och benades ut, togs bort och fördes samman genom granskning. Det datainsamlade materialet lästes igenom på nytt för att delvis se om de teman som hittats passar tillsammans med materialet, delvis om det fanns något mer intressant att koppla till studien genom andra och nya teman. Steg 5 var att namnge teman och sortera ut materialet. Enligt Braun och Clark (2006) är det av vikt att inte låta ett tema ta för stor plats i materialet och ibland är underteman i stället att föredra. Uppsatsförfattarna gick tillbaka till materialet för varje tema och sorterade ut materialet i en organiserad och logisk redovisning. Namnen på de olika teman i uppsatsen bestämdes vilka ska fånga läsarens uppmärksamhet genom att de är korta och verkningsfulla. Avslutningsvis sker steg 6 som är framtagandet av rapporten (Braun & Clark, 2006). Uppsatsförfattarna har med olika citat och tolkningar ur det empiriska materialet fått fram ett sammanhängande resultat som redovisas i en tematisk analys under avsnittet resultat.

3.6 Tillförlitlighet

Validiteten förknippas med att forskaren har kunnat göra en trolig utläggning av det fenomen som studerats. Ordet validitet översätts till giltighet som innebär att uppsatsförfattarna har ämnat undersöka studiens syfte och besvara dess frågeställningar genom den valda metoden (Bryman, 2018). I stället för begrepp som reliabilitet, som ofta används för att bedöma en studies kvalité i den kvantitativa metoden, används begreppet trovärdighet i den kvalitativa forskningen. I det kvalitativa arbetssättet har studiens validitet genomsyrat hela undersökningsprocessen. Det innebär även att det bör finnas en tydlig genomgång av hur databearbetningen genomförts, samt att studiens syfte och frågeställningar har besvarats och diskuteras i analys och diskussion (Patel & Davidson, 2011).

Ett första steg var att identifiera ett problemområde och ett syfte vilket kom att bli grunden för undersökningen. Genom informationshämtning i olika databaser gav det en mer fördjupad bild av området samt att studiens frågeställningar bearbetades. Ett nästa steg var att bestämma uppsatsens teoretiska ramverk och metod vilket skulle göra att studiens frågeställningar besvarades. Utifrån den teoretiska utgångspunkten skapades sedan en intervjuguide (se bilaga 2). En pilotintervju gjordes för att säkerställa frågornas kvalité, intervjuguidens upplägg samt att kontrollera att intervjun hålls inom en given tidsaspekt (Bryman, 2018). Dock gav pilotintervjun flera intressanta resultat samt att intervjuguiden inte ändrades i större utsträckning varför uppsatsförfattarna räknat in denna i resultatet.

En och samma uppsatsförfattare i denna studie har i huvudsak intervjuat samtliga respondenter. Den andra uppsatsförfattaren antecknade och observerade under samtliga intervjuer. Detta för att undvika eventuella intervjuareffekter som kan komma att uppstå om båda uppsatsförfattarna varit delaktiga i intervjun. *Intervjuareffekten* innebär att beroende på hur och vem som ställer frågorna kan svaren komma att skiljas åt (Jacobsen, 2002). Bryman (2018) tar upp begreppet och hävdar att olika faktorer som bland annat kön, etnicitet, social bakgrund och samspelet mellan respondent och intervjuare kan avgöra att utfallet ter sig annorlunda. Jacobsen (2002) tar upp begreppet *kontexteffekten* som innebär att respondentens svar kan skilja sig beroende på miljö där intervjun genomförs.

3.7 Etiska aspekter

Studien behöver ta ställning utifrån olika krav på vad som sägs vara god forskningssed. Denna studie har omfattats av fyra etiska principer: *samtyckeskravet*, *informationskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. *Samtyckeskravet* uttrycker respondenternas rätt att själva bestämma om de önskar delta i studien eller inte. *Informationskravet* innebär att uppsatsförfattarna måste informera respondenterna om deras roll i studien samt om studiens syfte. Detta gjordes genom en samtyckesblankett (se bilaga 1) som mejlades ut i förväg till samtliga respondenter. Respondenterna informerades även via samtyckesblanketten om att deltagandet var frivilligt och deras rätt att när som helst avsluta sitt deltagande utan konsekvenser. Alla personliga uppgifter till respondenterna i studien har behandlats med största möjliga försiktighet och förvaras på ett säkert sätt vilket gemensamt går under *konfidentialitetskravet*. *Nyttjandekravet* innebär att allt det empiriska material som framkommit i studien endast får användas i undersökningens syfte (Bryman, 2018). Samtliga av dessa punkter har respondenterna tagit del av skriftligt genom samtyckesblanketten (se bilaga 1), de har också informerats om att samtliga videoinspelningar kommer att raderas efter avslutad och godkänd studie. Respondenterna har även muntligt upprepat sitt godkännande av samtyckesblanketten i samband med att inspelningen av videointervjun startades.

4 Resultat

Här presenteras studiens resultat utifrån dess syfte: att undersöka föräldrars föreställning kring ämnet idrott och hälsa i årskurs 7. Alla intervjuer har granskats och genom en tematisk analys har ett antal teman valts och identifierats i det empiriska materialet: *upplevelse*, *prestation*, *träning* och *lärande*. De teman som även lyfts fram i undersökningen är *kommunikation* och *problematik*. Alla teman presenteras och förstärks med citat från respondenterna nedan i separata avsnitt. Respondenterna och eventuella namn har kodats om och för att särskilja dessa åt benämns de som F med en tillhörande siffra.

4.1 Föreställningar

I detta avsnitt kommer uppsatsförfattarna att delge gemensamma teman som framkommit under samtliga intervjuer kring första frågeställningen i denna undersökning:

- Hur ser föräldrar på ämnet idrott och hälsa?

4.1.1 Kommunikation

I avsnittet kommunikation har uppsatsförfattarna valt att lyfta fram kommunikation ur flera perspektiv: skola-hem, barn-förälder, lärare-förälder, lärare-elev och elev-elev. Samtliga tillfrågade föräldrar har tillgång till en skolportal som Schoolsoft och Vklass. Skolportalen ger vårdnadshavarna möjlighet att ta del av information gällande idrottsämnet, övriga ämnen och generell information. Ingen av föräldrarna uttrycker i klarhet att de vet vad som krävs av sitt barn för ett visst betyg och två av föräldrarna spekulerar kring felaktiga betygsskalor: *sen finns det ju det där spannet vad är det A till D eller någonting* (F3) och *MVG eller* (F4). Vidare tror ingen av föräldrarna att deras barn vet vad som krävs av dem i idrottsämnet. Det visar sig även att flera av föräldrarna inte har en aning vad deras barn gör under idrottslektionerna: *jag vet inte vad de gör på gympan det kanske är mycket bara bollsporter* (F3) medan andra föräldrar med barn talar mycket om idrotten hemma: *vi frågar henne väldigt mycket också vad de fått göra på idrotten och såna saker om de verkligen får göra de aktiviteterna som finns* (F4). F1 har också en dotter och bekräftar behovet av att tala om skolan och idrotten hemma. I studien deltog fem föräldrar med söner och två föräldrar med döttrar och av resultatet att döma finner studien att föräldrarna med döttrar talar mer hemma om idrotten och skolan i helhet: *då börjar vi ju prata om det i stället* (F4), medan föräldrar till söner yttrar att: *men som sagt de blir ju bara tystare och tystare ju äldre de blir dom säger ju inte mycket till slut* (F3) och *får väldigt lite information ifrån min son* (F2). F5 berättar att hon kan läsa sig till om det är något speciellt som hon som förälder bör veta om, till exempel när barnen inte behöver byta om inför lektionen: *ibland så står det att de inte behöver byta om för de ska ha teori till exempel men då frågar jag ju inte vad är det för teori* (F5).

Fem av sju föräldrar önskar ytterligare information från idrottsläraren gällande krav, utvecklingsmöjligheter samt barnens aktiviteter och moment. En förälder uttrycker att denna typ av information skulle hjälpa för att underlätta: *det här kommer vi göra under idrottslektionen [...] då kommer vi som föräldrar kunna förbereda dem också* (F4).

F6 menar på att gällande vissa moment i idrotten behöver läraren tänka till hur hen uttrycker sig till eleverna: *sen ska man väl passa sig på och säga bestraffning eller så* (F6). Samma förälder säger även att hennes son uttryckt att: *det blir för pratigt och det tar ibland så lång tid att komma i gång med grejerna och sen så skulle man ibland berätta så himla länge liksom nu ska vi göra såhär* (F6). En annan förälder uttryckte att interaktionen mellan eleverna ibland tar över idrottsundervisningen: *jag tycker ser bara en ehm en en*

skolklass framför mig du vet hur de så här håller på och stökar och alltså babblar (F3). F1 ser sig inte som en engagerad förälder så länge allt fungerar, men uppstår det situationer eller brister i ett ämne tar hon kontakt: jag är nog inte den mest engagerade eftersom jag tänker att skolor gör sitt bästa tills jag upplever att de inte gör det då tar jag tag i det (F1).

F4 tror att när eleverna får göra något i grupp, till exempel lösa ett problem eller prova på en lagidrott, kommer sammanhållningen i klassen att öka. F4 tror också att eleverna kommer att samarbeta för att gemensamt nå ett visst mål: *de kommer börja prata mer hur ska vi göra för att vinna det här och då tror jag att de har jobbat och vad heter det sammanhållningen ökar (F4).*

4.1.2 Problematik

Föräldrarna lyfter på eget bevåg ett flertal problem som uppstår inom idrottsämnet utan att det efterfrågats som en del av intervjuguiden. Omfånget har tagit stor plats i alla intervjuerna varför området specifikt valts att lyftas fram i detta avsnitt.

Föräldrarna menar bland annat att idrottsundervisningen explicit belyser elevernas olikheter samt vilka som är vinnare och vilka som är förlorare i tävlingsmomenten: *jag menar att det kommer alltid vara några som är bättre och några som är sämre och varför ska man belysa det alltså jag förstår inte (F3). F5 belyser ämnets problematik där det blir svart på vitt vem som gör något bättre än någon annan i den bemärkelsen och uttrycker: att man inte är lika bra som någon annan som är snabbare eller någon som orkar springa längre eller fortare ehm alltså [...] att man blir vald sist liksom i aktiviteter och så där (F5).*

Fortsättningsvis anser F5 att: *man ska göra om hela ämnet [...] det är ett exkluderande ämne och det skulle kunna göras mer inkluderande och bättre för att man ska lära barn varför vi ska röra oss (F5).*

Två av sju föräldrar berättar att det har kommit till deras kännedom att läraren har satt betyg efter prestation, exempelvis den elev som springer snabbast och längst betygsätts med betyget A. En förälder fortsätter: *det är ju mycket som betygsätts utifrån vad du kan på din fritid är du duktig på fotboll så visar du det på dina idrottslektioner och det ser ju bra ut (F5). F6 berättar att hennes son spelade basket under en lektion och då var det ju såhär att läraren typ räknade hur många mål dom gjorde och de som inte hade skjutit tillräckligt mycket under den här matchen eller när de mötte varandra fick ställa upp sig på en linje och göra några skott (F6). Samma förälder blir orolig och menar att: för mig är inte det vad idrott handlar om att man ska bli bedömd på hur många mål man sätter. Hon ifrågasätter starkt även lärarens intention med dessa typer av aktiviteter: hur har man*

egentligen tolkat läroplanen för jag har svårt att se att det ska vara så här du ska sätta så här många bollar för att du ska få det här betyget (F6). Hon avslutar med att beskriva det som en skrämmande utveckling av idrottsämnet.

F3 lyfter en problematik kring duschen efter skolidrotten:

jag vet att det är många i hans klass som tycker att det är jobbigt att duscha med andra killar så att det egentligen är väl inte själva idrotten kanske utan det är väl liksom det är så här runt omkring (F3)

och utvecklar sedan själv: *de var tvungna att duscha annars fick dom inte vara med på gympan. F5 uttrycker även hon flera problemspekter inom samma område: har alltid varit ett liksom laddat ämne kring det här alltså huruvida man ska duscha huruvida man ska byta om i skolan (F5). Vidare lyfter F5 att det är stressigt mellan vanliga lektioner och idrottslektionerna: det är ju stressigt oftast mellan lektionerna och det är lite jobbigt eller det är onödigt att byta om (F5).*

Flera av föräldrarna har en uppfattning om att ämnet idrott och hälsa skapar utrymme för barnen att göra *någonting annat än att läsa en bok (F5)*. En annan uppfattning är *man slipper sitta och koncentrera sig jättemycket samt att det blir det blir en paus (F3)*. Förälder 7 håller med: *frånga från mindre roliga ämnen och bryter av lite med idrott (F7)*. F5 menar att det är ett ämne som har kommit i skymundan och inte tas seriöst, vilket hon tycker är väldigt synd: *att skolidrotten är lite loj att den inte riktigt är alltså evidensbaserad att man inte har rätt kunskaper och det är ganska enkelt att slänga in vikarier att det liksom är lite så här förvaringstid för barnen rör på er och blir av med lite energi (F5).*

F7 tar upp problematiken kring prestation i den obligatoriska skolan och jämför med den egenvalda fritidsaktiviteten:

ja det är lite knepigt alltså i skolan [...] har man en sportaktivitet på fritiden då har man ju valt själv att mätas men i skolan så så måste man ju vara med på idrotten för att få ett betyg (F7)

Många föräldrar uttrycker att de önskar att deras barn får röra så mycket som möjligt under lektionerna i idrott, men samtidigt talar F6 för att: *man borde ta in kostaspekten liksom att det är viktigt att äta och så [...] jag tycker att jag ser barn hela tiden gå med en massa sötsaker*

(F6). Även F5 lyfter vikten av att barnen ska få lära sig varför man rör sig: *ha teoribaserad idrottslektion för att lära barn om vikten av rörelse* (F5).

4.2 Upplevelse, prestation och träning i förhållande till idrott och hälsa

I kommande avsnitt behandlas undersökningens andra frågeställning:

- På vilket sätt yttrar sig föräldrar kring begreppen upplevelse, prestation och träning i förhållande till ämnet idrott och hälsa?

Inledningsvis presenteras resultatet kring begreppet upplevelse i förhållande till ämnet idrott och hälsa. Därefter presenteras resultaten gällande begreppen prestation och träning.

4.2.1 Upplevelse

Att idrottsämnet verkar dominera som ett roligt ämne hos eleverna verkar samtliga respondenter överens om: *han tycker idrott är superkul* (F6), han tycker att det är roligt med idrott ett favoritämne (F7). Det framkommer även att vissa moment i idrott och hälsa är roligare än andra: *väldigt varierat ibland är det kul och ibland är det tråkigt* (F5). En förälder uttryckte att sonen uppskattade att pröva sporter han redan kan: *han har chans att glänsa lite grann* (F7) medan en annan uttryckte att: *han tycker inte det är lika kul för att dom gör bara basgrejer [...] annars tycker han att idrott är väldigt kul* (F6). F5 yttrar att:

nu är det väl säkert så att man måste gå igenom olika delar för man ska gå igenom basket och handboll och simning och så och det kommer väl säkert slå olika på olika personer beroende på vad man är intresserad av (F5)

F3 menar att barnen möjligen blir omotiverade om: *det bara är samma sporter typ hela tiden som basket fotboll spökboll* och säger att *det finns ju så mycket annat* (F3) och beskriver sin egen skolidrott som mer åt det gymnastiska. F3 tycker också att barnen ska få välja sina aktiviteter mer men ser också problematiken i det: *sen förstår jag att det är svårt kanske liksom man är en lärare och så har man 20 ungar och alla vill eller många vill göra olika saker att det begränsat liksom* (F3). Läraren har en viktig roll för att motivera eleverna anser flera av föräldrarna:

det är väl också om de blir uppmuntrade om läraren liksom säger gud va bra nu klarade ni av att liksom jogga i 5 minuter utan att bli helt slut eller nu klarade du av att hålla bollen i luften i 2 minuter i stället för en (F6)

Det kan också handla om hur lektionernas upplägg ser ut menar F2, att det är viktigt att ha roligt och att fysisk aktivitet är prioritet i idrottsundervisningen: *inte bara att det blir den här teoretiska biten* (F2). Det lyfter även F5: *jag tror att det är viktigt att man får [...] röra på sig att det är det man gör att det inte blir så mycket teori* (F5).

En annan förälder uttrycker vikten av lärarens relationer med eleverna: *relationen till eleverna alltså att om idrottsläraren visar intresse för mitt barn så kommer hon tycka det är roligare* (F1). Relationer i klassen ses som en viktig aspekt för ett lyckat koncept:

idrotten var kul idag de fick de delades upp i lag på det sättet att det inte blev tjejerna mot killarna och sådana saker det blev blandat då tycker hon är mycket roligare för då blir det mycket jämnare och sånt dära alltså att inte bara killarna står och skjuta en massa skott och tjejerna står där och försöker gömma sig bara (F4)

F1 upplever också att gruppdynamiken är viktig då det kan skapa en tryggare, roligare och mer meningsfull undervisning: *om det är kul och man skrattar och det är bra stämning i gruppen att man får till det så tror jag att alla presterar bättre eller då hon skulle prestera bättre om det alltid är roligt liksom.*

Generellt till begreppet upplevelse uttrycker föräldrarna gärna egna erfarenheter av idrottsämnet: *alltså min upplevelse är att det är lite ångestladdat för barnen alltså för min son ibland alltså det är liksom en det är en svår ett svårt ämne att plugga till* (F5). En annan förälder syftar även tillbaka på sin egen upplevelse av idrotten som barn: *ledorden har väl varit att det ska vara roligt annars är det inte annars är inte värt att hålla på med det* (F2).

4.2.2 Prestation

Gällande prestation och tävling i idrottsundervisningen var samtliga föräldrar enade om att det är bra att de lär sig att tävla för att: *det kommer sporra honom också att liksom prestera bättre* (F2) och F4 uttrycker att eleverna själva behöver inse korrelationen mellan högt betyg och engagemang: *vad behöver jag göra på idrotten för att kunna nå det MVG då ökar ju den presentationen på barnet också.* F4 understryker att idrottsundervisningen bör präglas av ett explicit syfte som inte endast innefattar fysisk aktivitet: *jag tycker att barnen ska prestera på*

idrotten också att inte bara komma till idrotten bara för att ja ja men sparka en boll(F4). En annan förälder lyfter elevernas olikheter: jag tror att det där är väldigt individuellt mellan barnen också vissa gillar ju det där tävlingsmomentet medan vissa hatar det (F7). F4 uttrycker att han tror att det är viktigt med reflektion samt att fundera över eget beteende kring vinst och förlust: ödmjuk men ändå ha en vinnarskalle (F4). Tävling i idrottsundervisningen ger eleverna en stor lärdom av att hantera förluster för sig själv som andra: framförallt att förlora ibland så vinner man ibland (F7). Tävling och krav som leder till högre prestationer ses som positivt uttrycker F2: jag tycker att det är bra att ha en tävlingsbild på idrotten i skolan för att han ska höja sina prestationer för kunna visa att han klarar de kraven som nu ställs på honom i skolan (F2). Vidare uttrycker F1 att tävling är ett viktigt inslag i idrotten men understryker att hon tror att många inte mår bra av det. Det fanns dock en osäkerhet kring om dottern har inslag av tävling i hennes idrottsundervisning:

jag tycker att det är helt befogat att man bör ehm gå igenom dom momenten också sen om det är bra eller inte men jag tycker att alla barn behöver få känna på den där känslan för alla har ju inte den från sin fritid alltså från sina fritidsaktiviteter (F1)

F6 anser att det handlar väldigt mycket om hur tävlingen förmedlas och hur den upplevs bland dem som ska utöva det liksom och en kombination är väl bra liksom jag tror många mår bra av att få ha tävlingsmoment också och kanske pushar sig lite extra (F6). Hon vill gärna vilja slå ett extra slag för den mentala biten inom idrotten:

jag tror att det är lättare att nå barn eller ungdomar så tidigt som möjligt och får man fram att det inte bara handlar om att liksom vinna eller just det här momentet med att man bara ska ha kul liksom behöver inte alltid vara så 1a 2a 3a (F6)

F3 håller med och menar att:

jag tror att det är bra att lära sig ha ett litet go alltså så men samtidigt så får man ju inte såhär pressa dem så att de känner att de måste eller liksom att det blir ja men prestationsångest att det blir jobbigt att de känner att de inte duger så långt får man inte dra det (F3)

4.2.3 Träning

Samtliga respondenter har idrottslig bakgrund: *alltså jag har ju alltid gjort någonting* (F3), *jag gick idrottsgymnasium* (F5), *lite olika sporter men jag har väl alltid tyckt om att röra på mig och det är väl det vi för över på våra barn också min man har också alltid idrottat* (F6), *jag har provat flertalet idrotter* (F7). Respondenternas barn i studien är alla föreningsaktiva inom sport och de idrotter som framkommer under intervjuerna är cheerledning, handboll, innebandy och golf. Flertalet föräldrar berättar att barnen även testat på flera olika idrotter än det dem utövar nu: *sen har han alltså provat på mycket annat också* (F7).

F1 konstaterar att hon har svårt att tro att eleverna får bättre kondition och styrka av skolidrotten: *jag har svårt att se att någon skulle få bättre kondition och styrka av att gå på idrott men det vore ju toppen om det var så om man kunde lägga upp idrotten så och det vore ju bra om de ehm fick upp pulsen på varje idrottspass i alla fall* (F1). Vidare problematiserar F1 den ringa undervisningstid vissa moment har vilket skapar få tillfällen för kontinuerlig träning:

motorik och rörelse och rörelse till musik och alla de här grejerna det är ju bra att få träna på med det är ju också såhär det är ju bara ett par lektioner per läsår liksom så det är ju svårt att få in att känna att man är förtrogen med momentet så att säga (F1)

F2 håller med och menar att den fysiska aktiviteten hans son får under skolidrotten inte är densamma som den som utförs utöver skoltid: *jag tror inte det är på den nivån som när han gör sin fysiska aktivitet på kvällstid* (F2). Däremot konstaterar F5 att: *barn utvecklas ju ganska enkelt fysiskt så det krävs ju inte jättemycket styrketillägg för att de ska utveckla sin sin muskelstyrka i den åldern* (F5). F6 håller med och uttrycker att: *spelar dom fotboll eller innebandy eller så om man om man springer fram och tillbaks så blir man ju liksom starkare eller får bättre kondition* (F6).

Flera föräldrar framför att idrottsundervisningen är till fördel för barnen ur en fysisk aspekt, särskilt för de som inte utövar en sport på fritiden: *genom att ha fysisk aktivitet varje vecka om man tänker allmänt så är det väl de som inte har idrott utöver skoltid alltså går på en sport eller vad de nu gör* (F2), *barn behöver rörelse och alla föräldrar har inte möjlighet att ha fritidsaktiviteter* (F5). Träning som fysisk aktivitet i förhållande till idrottsämnet anser föräldrarna överlag att rörelse är träning: *man ju köra olika hårt men så*

länge barnen springer omkring typ så blir det faktiskt träning (F3) och en annan förälder menar att: fysisk träning är att man man man höjer pulsen helt enkelt (F2).

Föräldrar berättar och lyfter fram flera aktiviteter i idrottsämnet som uppsatsförfattarna inte efterfrågat. De är alla enade om att fotboll, innebandy och spökboll är de dominerande lekarna och idrotterna. F3 lyfter att oavsett moment så räknas det till fysisk träning: *även om det är orientering eller fotboll eller basket eller spökboll eller alltså så fort man rör på sig egentligen så tänker jag allting (F3)*. F4 anser också att fysisk aktivitet är viktigt och att barnen ska röra hela kroppen: *det kan vara fotboll alltså det fysiska med fotbollen basket en hinderbana där de får hoppa upp och ner jobba med hela kroppen jag tror det är jätteviktigt för barnen (F4)*.

4.4 Lärande

I kommande avsnitt behandlas undersökningens tredje frågeställning:

- Vad tror föräldrarna att deras barn lär sig i ämnet idrott och hälsa?

Samtliga föräldrar i studien anser att idrott och hälsa är ett viktigt ämne. Alla respondenter lyfter fram att idrotten är ett ämne där barnen ska få prova på olika sporter och de som inte har en fritidsaktivitet kan möjligtvis skapa ett intresse för den provade aktiviteten. Citat som:

men det är bra att hon får göra någonting annat än sin egen idrott att ja testa på fotboll att testa på innebandy basket och sånt där det tycker jag är viktigt kanske väcker något annat intresse än bara det hon håller på med” (F4)

Och även: *skapar ju ett intresse tycker det är kul att barnen får testa på (F7)* eller som F6 som trycker på vikten av rörelse: *liksom så att barnen får röra på sig*. Sammantaget tyder detta på att föräldrarna upplever en bredd av aktiviteten i idrottsundervisningen vilket även uppskattas av föräldrar. Föräldrarna understryker även vikten av att idrottsundervisningen presenterar olika sporter för barnen. F5 uttrycker sig och menar att det skulle vara till barnens fördel om det såg ut så, att barnen får testa på olika typer av idrotter för att: *förstå att träning inte behöver vara pulshöjande och prestationsinriktad (F5)*. Samtliga föräldrar är dock enade om att de som inte har en annan fritidsaktivitet kan genom skolidrotten skapa rutiner till att få in fysisk aktivitet av lektionerna i idrott: *de som inte har idrott utöver skoltid alltså går på en sport eller vad de nu gör men där kan dom också få in det där [...] på den här rutinen varje*

vecka och att: *“man kan få in rutiner som håller längre tid”* (F2). F4 lyfter upp vikten av att de får lära sig att kunna reflektera över sina prestationer och själv komma till insikt med vad som kan utveckla dem:

men vad behöver jag göra för att kunna hålla jämn hastighet hela tiden [...] få en bra tid på alla gånger jag springer [...] det är lite sådana saker som de behöver lära sig också för de tar ut sig direkt de är de är barn de är fortfarande barn faktiskt [...] hur du sätter ned foten när du springer och såna saker det det tror jag att det är lättare att lära upp barnen och det kommer nog ta med sig framåt i idrotten eller i vad än de gör de får tänka till lite (F4)

Samma förälder uttrycker en upplevd skillnad i undervisningen mellan årskurs 6 och årskurs 7: *vi väl fått mer insikt nu när hon börjat sjuan och det är jätte jättestor skillnad alltså samt innan hon började sjuan då var det inte så mycket det var mest lek och hopp bara* (F4). En annan förälder lyfter också att undervisningen på något sätt ser annorlunda ut i årskurs sju i jämförelse med årskurs 6, att de får se och pröva på aktiviteter de kanske redan kunde och ställer sig något frågande till varför: *det blir för mycket genomgång av olika volleybollslag och hit och dit och att det blir lite för lite fysisk aktivitet* (F6). Ytterligare en förälder ställer sig problematisk till kunskapsämnet idrott och hälsa och uttrycker att: *jag har aldrig hört X säga att idag lärde jag mig det här på idrotten* (F1).

Föräldrarna lägger vikt vid att de kunskaper barnen får utav idrottsundervisningen är något som: *man ta med sig i livet framåt också* (F3), inte bara ur en fysisk aspekt: *man ska förstå varför man ska ta trapporna och inte hissen* (F5) utan även att: *man får ju samtidigt lära sig samarbeta man får lära sig kompromissa* (F6). F4 lyfter även fram att ämnet innehar viktiga delar inför barnets kommande arbetsliv: *det man kan ta med sig fram i ja vuxna livet också när det gäller jobb och såna saker* (F4). En förälder anser att andra ämnen är viktigare än idrott och uttrycker:

jag skulle inte säga att det är så här topp tre viktigaste ämnet i alltså kunskap sådär kanske jag tycker att svenska och matte är de viktigaste ämnena så att man liksom lär sig grunderna där men jag tycker att idrotten är väldigt en väldigt viktig del just att för att man liksom så att barnen får röra på sig (F5)

4.5 Sammanfattning

Sammantaget är föräldrarna eniga om att idrott och hälsa är ett viktigt ämne. Resultatet visar att trots det högt ansenliga ämnet har föräldrarna ingen aning om vad som krävs av deras barn för att nå ett visst betyg. Föräldrarna anser att tävlingsmoment är viktigt i lagom stor dos då det kan skapa både positiva och negativa effekter beroende på barnens inställning till aktiviteten eller momentet. Det framkommer att föräldrarna tror att deras barn generellt har roligt under idrotten och att vissa moment är roligare än andra. Resultatet visar även att vissa moment verkar vara mer dominerande i idrottsundervisningen än andra, och vissa bollspel och idrotter som spökboll och fotboll är särskilt framträdande aktiviteter i undersökningen. Det framkommer även att föräldrarna tycker att det är viktigt att idrottsundervisningen präglas av olika sporter som ger barnen möjlighet att vidga sina idrottsliga kunskaper såväl praktiskt som teoretiskt. Men det uttrycks också att idrotten är ett ämne som ger barnen utrymme för en paus från det vanliga skolarbetet. Fysisk aktivitet lyfts fram som särskild önskad prioritet under lektionerna i idrott och hälsa, och att hälsodelen och den teoretiska delen inom ämnet kan komma sekundärt. Relationer och en fungerande gruppdynamik tror de tillfrågade föräldrarna är en bidragande faktor för ett välfungerande klimat.

5 Diskussion

Syftet med studien var att undersöka föräldrars föreställning kring ämnet idrott och hälsa som har barn i årskurs 7. I detta avsnitt sammanvävs och analyseras det empiriska materialet med studiens teoretiska ramverk, tidigare forskning samt diverse implikationer studien ger. Först presenteras resultatdiskussionen, sedan slutsatser och till sist metoddiskussion.

5.1 Resultatdiskussion

Eleverna ska ges förutsättningar att utveckla flertalet innehållspunkter i tre delar, så kallade kunskapsområden inom ämnet idrott och hälsa. Skolverket delar upp det centrala innehållet i tre kunskapsområden; (1) *rörelse*, (2) *friluftsliv och utevistelse* och (3) *hälsa och levnadsvanor* (Skolverket, 2022). Skolinspektionens rapport från 2018 lyfter fram att större delen av undervisningstiden i idrott och hälsa fokuserar på kunskapsområdet rörelse. Lektionernas innehåll kännetecknas mestadels av fysisk aktivitet och mycket bollspel och lekar. Kunskapsområdet *hälsa och levnadsvanor* prioriteras lågt och tar mycket litet utrymme

i undervisningen. Konsekvenser för detta innebär att betygssättningen blir bristfällig då underlag för bedömning av kunskaper saknas. Föräldrarna i studien uttrycker att det är viktigt att barnen får teoretisk förståelse och lärdom för varför rörelse och kost är viktigt. Föräldrarna i studien värderar den fysiska aktiviteten i ännu högre grad och vill att deras barn ska röra sig så mycket som möjligt under idrottslektionerna.

Undersökningen har inte haft hälsa i fokus men föräldrarna har snarare delat upp idrottsämnet som teoretiskt och praktiskt framför kunskapsområdena *hälsa* och *rörelse*. Uppsatsförfattarna väljer att tolka den teoretiska delen som kunskapsområdet *hälsa och levnadsvanor* vilket då borde innebära mindre fysisk aktivitet för barnen. Vid ett flertal tillfällen lyfter föräldrarna fram att barnen har övervägande aktiviteter kopplat till bollspel under idrottslektionerna. Det som också framkommer i undersökningen är att en liten del av undervisningen präglas av orientering och simning, vilket överensstämmer med Skolinspektionens rapport (2018). Skolinspektionen (2010) illustrerar att för mycket bollspel kan generera i negativa aspekter som fokus på tävlingsmoment och prestation, vilket motsäger sig idrottsämnets syfte. Skolverket (2004), Redelius (2004) samt Skolinspektionen (2018) lyfter alla fram att undervisningen är fördelaktig för de elever som är fysiskt aktiva. Studiens samtliga föräldrar har uppgett att deras barn är aktiva inom en till flera föreningsidrotter. Både forskning från Meckbach & Lundvall (2008) och Karp (2004) visar att det finns ett samband mellan idrottsaktiva föräldrar och idrottsaktiva barn. Detta överensstämmer även i denna studie till 100 procent då samtliga föräldrar är och har varit aktiva inom föreningsidrotten och så även barnen. Alla föräldrar i studien delar samma upplevelser; att deras barn uppskattar och gillar idrottsundervisningen i skolan, vilket går i linje med forskningsstudierna ovan. Det framkommer också att flera av barnen i undersökningen upplever sin idrottsundervisning på en otillräcklig nivå och kan därmed inte utmanas, medan en annan förälder uttrycker att barnet då får möjlighet att visa upp sina idrottsliga kunskaper med stolthet.

Samtliga föräldrar anser att träningspraktiken är den som är oftast förekommande i undervisningen. De är även eniga om att den primära delen av idrottsundervisningen ska bestå av fysisk aktivitet, att barnen rör på sig framstod som viktigare än vilken typ av aktivitet som utfördes. I undersökningen som Coulter et al., (2019) presenterar visade det sig att 90,8 procent av de tillfrågade föräldrarna ansåg att konditionsbaserade aktiviteter skulle prägla idrottsundervisningen. Föräldrarna i den egna studien belyser vikten av kunskap som barnen får med sig från idrotten. Av svaren att döma verkar investeringsvärdet hos respondenternas barn vara att nå ett godkänt betyg framför att

investera i en starkare kropp. Det framkommer även att kunskaper i ämnet ses som en investering för barnen ur ett livslångt perspektiv, vilket även det rimmar med Engströms begrepp investeringsvärde (Engström & Redelius, 2005). Flera av föräldrarna anser att deras barn utövar fysisk aktivitet under idrottslektionerna. De uppger även att barnen har lätt för att öka i muskelstyrka, medan två föräldrar inte tror att idrottslektionerna leder till ökad kondition och styrka. Enligt Skolverkets Rapport 253 från den *Nationella utvärderingen 2003* (2004) uppger var fjärde elev att idrott och hälsa bidrar till ökad styrka och rörlighet. Samma rapport uppger även att ämnet bidrar till ökad samarbetsförmåga och en ökad lust till fysisk aktivitet (Skolverket, 2004). Även Skolinspektionen (2018) framhäver att idrottsundervisningen till stor del kännetecknas av just aktiviteter som ska förbättra styrka och kondition hos eleverna. Engström och Redelius (2002) menar att den som utövar fysisk träning lär känna sin kropp, dess kapacitet och hur den påverkas av träning. Slutligen lyfter Engström och Redelius (2005) även fram de många hälsofördelarna med träning, vilket även föräldrarna i studien påpekar och tycker är viktigt. De vill därmed att fysisk aktivitet ska ingå i högsta grad i deras barns idrottsundervisning.

Vad gäller tävlingsmomentet i idrottsundervisningen visar det sig att samtliga föräldrar i undersökningen tror att deras barns undervisning till viss del präglas av tävling. De uttrycker även att det finns fördelar med att barnen lär sig att tävla men de har förståelse för barn som inte uppskattar momentet. Föräldrarna understryker också att tävling bör ske under rätt förutsättningar. Karp (2004) tar upp att tävling inom föreningsidrotten framställs som positiv som kan ge ökat självförtroende och flera lärdomar. I den *Nationella utvärderingen av grundskolan 2003* uppger Skolverket (2004) att både elever och idrottslärare svarar för att tävling är minst viktigt i undervisningen men Skolinspektionens kvalitetsgranskning (2018) visar på att tävlingsmoment och fokus på att vinna ofta är ett inslag i idrottsundervisningen. Syftet med tävling menar Skolinspektionen (2018) visualiserar elevernas fysiska olikheter och bidrar inte till kunskaper kopplade till kunskapsområdet *rörelse*. Denna problematik kommenterade även föräldrarna i studien att idrotten i skolan tydligt framhäver barnens såväl styrkor som svagheter.

Uppsatsförfattarna är medvetna om att flesta aktiviteter i idrottsundervisningen har ett naturligt syfte att vinna. Här tror vi å ena sidan att idrottsläraren möjligen behöver tydliggöra syftet med aktiviteten för att påvisa vad som är viktigt framför att vinna. Å andra sidan menar Engström & Redelius (2005) att det finns många vinster i att ta sig an

tävlingsmomentet och att man då lär sig att följa regler, vara modig i avgörande ögonblick och att samarbeta.

Den *Nationella utvärderingen av grundskolan 2003*, och i *Rapport 253* (Skolverket, 2004) lyfter fram att idrotten är ett ämne de flesta uppskattar, upplever som ett lättare ämne kunskapsmässigt och innehållet ska präglas av roliga aktiviteter. Respondenterna har yttrat sig upprepade gånger att idrott och hälsa är ett ämne där barnen får springa av sig, göra något annat och ta en paus från det ordinarie skolarbetet. Detta rimmar väl med en beskrivning av hur Engström (2013) presenterar begreppet *upplevelse*. Genom att barnen får utöva aktiviteter där processen blir rolig framför resultat ökar det barnens egenvärde (Engström & Redelius, 2005). Detta motsäger sig kursplanens starka intention gällande att erövra kunskap som främsta fokus. En problematik i detta är att tävling och resultat kan räknas som något barnen ska lära sig istället för att fokusera på hur spelet fungerar. Ett exempel kan vara hur man som lag kan spela olika anfalls- eller försvarsspel.

Respondenterna i studien uttryckte idrottsämnet som ett viktigt ämne samt att deras barn uppskattar idrottsundervisningen. Flera undersökningar pekar på samma sak; att idrotten ses som ett viktigt ämne från flera perspektiv som elever, föräldrar och rent allmänt uppger rapporter från den *Nationella utvärderingen av grundskolan 2003* (Skolverket, 2004; Redelius, 2004; Meckbach & Lundvall, 2008; Skolinspektionen, 2018; Coulter et al., 2019).

Kunskaperna som tillägnas barnen från idrottsundervisningen värderar samtliga föräldrar i undersökningen som värdefull och begreppet samarbete är återkommande hos respondenterna som är i likhet med kursplanen för idrott och hälsa: "I undervisningen ska eleverna få möta olika slags aktiviteter i varierande miljöer och sammanhang samt få möjlighet att utveckla sin samarbetsförmåga och respekt för andra" (Skolverket, 2022). Coulter et al., 2019 visar även på att 97,3 procent av de tillfrågade föräldrarna på Irland understryker "teamwork" (Coulter et al., 2019, s. 437) som ett viktigt innehåll i idrottsundervisningen. Även föräldrarna i Karp (2004) betonar den sociala gemenskapen som en viktig parameter, samt att flera av kunskaperna anses vara något barnen kan ta med sig framåt i livet, vilket även det kan ses i kursplanen: "Eleverna ska genom undervisningen ges förutsättningar att utveckla goda levnadsvanor i syfte att kunna påverka sin hälsa genom livet" (Skolverket, 2022). Endast en av föräldrarna generaliserade ämnet som ett svårt ämne att *plugga till* (F5) och hon upplever svårigheter att stödja sitt barn i kunskapsinhämtningen. Detta tolkar uppsatsförfattarna kan tyda på en okunskap hos föräldern kring ämnets syfte. Ingen av de tillfrågade föräldrarna ansåg sig vara insatt i ämnet idrott och hälsa, de visste inte

vad som krävdes för ett visst betyg och flera trodde inte heller att barnet visste vad som förväntades av dem. Skolinspektionen (2018) yrkar på samma sak att ämnets syfte måste tydliggöras i idrottsundervisningen. Allt detta går i linje med Skolverket (2022) som menar att skolan måste tydliggöra mål, syfte, krav, rättigheter och skyldigheter för såväl elever som vårdnadshavare i ämnet.

Flera av föräldrarna i denna studie uttryckte att löpande information gällande sitt barns idrottsundervisning inte värderades högt. Informationen kring det egna barnets utvecklingspotential var mer intressant än den allmänna informationen om idrottsundervisningen som publiceras i diverse skolportaler. Coulter et al., (2019) styrker detta genom deras forskning och dess resultat. I Coulter et al., 2019 studie visade det sig även att 40 procent av föräldrarna inte anser sig veta vad barnen lär sig under idrotten. Uppsatsförfattarna i den egna studien tolkar att respondenterna inte heller kan uppge konkreta kunskaper kopplat till idrottsundervisningens centrala innehåll, kursplan eller betygskriterier. Flera föräldrar i uppsatsförfattarnas studie samt föräldrar i Coulter et al., (2019) undersökning uttrycker att undervisningstiden är för knapp för att kunna befästa kunskaper på riktigt samt önskar utöka undervisningstiden.

Skolinspektionen (2018) fick fram att undervisningen i idrott och hälsa ibland skapar en otrygg miljö för eleverna. I enkäterna från Skolinspektionen yttrade flera elever att vissa aktiviteter och moment inom idrottsundervisningen bidrog till otrygg stämning. Två av föräldrarna i den egna studien lyfte spontant fram duschmomentet efter idrotten som en problematik, varav en utav dessa föräldrar berättade att om eleverna inte duschade fick de inte vara med på idrotten. Detta påstående styrks inte varken i läroplan, kursplan eller centralt innehåll för någon årskurs i den svenska skolan (Skolverket, 2022).

5.2 Slutsats

Resultatet som framgått av studien är inte generaliserbart, utan resultatet har bidragit till en större insikt och djupare förståelse för vad en mindre grupp individer anser om det undersökta problemområdet. Det som framgår är att respondenterna i studien är engagerade men saknar kunskaper kring ämnets syfte och mål i hög utsträckning. Föräldrarna anser att idrott är ett viktigt ämne och lyfter fram vikten och fördelarna med fysisk aktivitet och rörelse.

Föräldrarna vet inte vad som förväntas av sina barn och de tror inte heller deras barn vet vad som krävs för att få ett visst betyg. Träningspraktiken verkar vara den mest förekommande aktiviteten i undervisningen i idrott och hälsa enligt föräldrarna. De antog även att det var bra

att barnen får lära sig att tävla och att undervisningen hade ett visst inslag av detta. Relationer, både gruppdynamiken och lärarens relationer till sina elever, värderades högt av föräldrarna. Flera av respondenterna uttryckte att en god relation kunde bidra till ett bättre lärande.

5.3 Metoddiskussion

Studien utgick från ett hermeneutiskt synsätt för att illustrera föräldrars föreställning om ämnet idrott och hälsa. Studiens målstyrda urval lämpade sig bäst på grund av att studien hade ett specifikt syfte och undersökningen krävde en viss typ av målgrupp, en förälder med ett barn i årskurs 7. En svaghet kan möjligen vara att uppsatsförfattarna med det insamlade materialet, det vill säga under intervjuer och under analysarbetet, tolkat det i relation till egna erfarenheter och kunskaper (Kvale & Brinkmann, 2009). Uppsatsförfattarna har både en förförståelse i ämnet ur ett lärarperspektiv och förståelse ur ett föräldraperspektiv. Tolkningen av det empiriska materialet kan av den anledningen möjligen ha fått en annan utgång. För att med säkerhet veta att uppsatsförfattarna hade valt ut "rätt" rubriker till resultatdelen diskuterades detta med uppsatsens handledare. Det är av stor vikt att den som läser uppsatsen förstår alla delar och att uppsatsförfattarna är tydliga med rubriker för att inte vilseleda eller skapa osäkerhet hos läsaren. Braun & Clark (2006) betonar också vikten av att det analyserade materialet och i sin tur att koderna och de teman som presenteras blir förståeligt.

Om studien istället utgått från en kvantitativ enkätstudie hade uppsatsförfattarna förmodligen fått ett mer generellt resultat och studien hade fått betydligt fler svar. Nu med en kvalitativ metod med intervjuer fick studien en djupare och större förståelse för studiens syfte. Studien blir med sju respondenter gör resultatet inte generaliserbart.

Syftet med studien var att ta reda på föräldrars föreställningar om ämnet idrott och hälsa genom en kvalitativ intervjumetod. Syftet har uppnåtts samt att undersökningens frågeställningar har besvarats.

6 Framtida forskning

I denna studie har uppsatsförfattarna undersökt föräldrars föreställningar om ämnet idrott och hälsa. Utifrån studiens resultat och diskussion har uppsatsförfattarna stött på flertalet ämnen att forska vidare på. Något som skulle vara intressant att forska vidare på är att göra en liknande studie men där fokus ligger på genus. Delvis undersöka hur pojkar respektive flickor

upplever idrottsämnet, delvis hur ämnet upplevs av föräldrarna huruvida det är en mamma eller en pappa som deltar i studien.

Denna studie har inget geografiskt perspektiv eller fokus på betyg vilken har framkommit som intressanta aspekter utifrån denna studie. Något som även skulle vara intressant att undersöka är att ställa idrott och hälsa mot ett kärnämne, till exempel svenska, och delvis ta reda skillnaden i hur insatta föräldrarna är, delvis ta reda på hur föreställningarna kring barnens lärande i de olika ämnena skiljer sig.

7 Uppsatsförfattarnas tack

Vi har nu skrivit vårt examensarbete på avancerad nivå och ska snart ge oss ut i arbetslivet som ämneslärare i idrott och hälsa. Syftet med studien var att undersöka föräldrars föreställning om ämnet. Vi var nyfikna och undrade hur föräldrarnas tankar, känslor och syn på ämnet ter sig - föräldrar till barn vi snart ska undervisa. Med denna uppsats har vi fått veta hur föräldrarna önskar att kontakten mellan lärare-hem ser ut, vilken typ av information de ser fram emot att få, vad som sägs hemma elev-förälder och sist men inte minst: Hur vi kan arbeta mer förebyggande kring bland annat information och hur vi ska bemöta föräldrar i kommande profession.

Vi vill tacka de föräldrar som ställt upp på en intervju, utan er hade detta blivit svårt! Stort tack till vår handledare Bengt Larsson som handlett oss och gett ovärderliga tips som fört vårt arbete framåt. Allra sist vill vi tacka våra respektive familjer för deras stora stöd under hösten.

Käll- och litteraturförteckning

Andersson, I. (2003). *Föräldrars möte med skolan*. Stockholm: Lärarhögskolan.

Annerstedt, C, Peitersen, B & Ronholt, H. (2001). *Idrottsundervisning, Ämnet idrott och hälsas didaktik*. Zetterqvist AB, Göteborg.

Braun, V. & Clark, V. (2006). *Using thematic analysis in psychology*. University of Auckland och University of West of England.

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (3. uppl.) Stockholm: Liber.

Coulter, M., McGrane, B. & Woods, C. (2020). "PE should be an integral part of each school day": Parent's and their children's attitudes towards primary physical education. *International Journal of Primary, Elementary and Early Years Education*, volym(48), 429-445.

<https://doi.org/10.1080/03004279.2019.1614644>

Engström, L. (2013). *Smak för motion: fysisk aktivitet som livsstil och social markör*. (2. uppl.) Stockholm: Stockholms universitets förlag.

Engström, L. & Redelius, K. (2005). *Pedagogiska perspektiv på idrott*. (2. uppl.) Stockholm: HLS förlag.

Jacobsen, D.I. (2002). *Vad, hur och varför: om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur.

Karp, S. (2004). *Den goda barnidrotten: föräldrar om barns idrott*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. (2. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Lagerholm, P. (2010). *Språkvetenskapliga uppsatser*. (2. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Larsson, H., Lundvall, S., Meckbach, J., Peterson, T., & Quennerstedt, M. (Red.). (2016). Hur är det i praktiken? : Lärare utforskar ämnet idrott och hälsa. Hämtad från <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:gih:diva-4372>

Larsson, H. (2016). *Idrott och hälsa: i går, i dag, i morgon*. (1. uppl.) Stockholm: Liber.

Larsson, H. & Meckbach, J. (red.) (2019). *Idrottsdidaktiska utmaningar*. (3. uppl.) Stockholm: Liber.

Lindeblad, P. A., Voytenko, Y., Mont, O., & Arnfalk, P. (2016). *Organisational effects of virtual meetings*. *Journal of Cleaner Production*, 123, 113-123.
<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2015.08.058>

Lindroth, J. (2011). *Idrott under 5000 år*. Stockholm: SISU idrottsböcker.

Meckbach, J. & Lundvall, S. (2008). Flickor och fysisk aktivitet: bilder av flickors och deras föräldrars skattning av fysisk aktivitet och inställning till idrott och hälsa. *Svensk idrottsforskning*. (2008(17):4, s. 12–16).

Oldegård Ljunggren, K. (2020). *Svåra föräldrasamtal: i skolan*. (Upplaga 1). Lund: Studentlitteratur.

Patel, R. & Davidson, B. (2011). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. (4., [uppdaterade] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Redelius, K. (2004). Vilka är vinnare och förlorare i ämnet idrott och hälsa? *Svensk idrottsforskning*, volym(4), 1–5.

Skolinspektionen. (2010). *Mycket idrott och lite hälsa [Elektronisk resurs]*.

Skolinspektionen. (2018). *Kvalitetsgranskning av ämnet idrott och hälsa i årskurs 7–9 [Elektronisk resurs]*.

Skolverket. (2004). *Nationella utvärderingen av grundskolan 2003*. Rapport 253. Stockholm: Skolverket.

Skolverket. (2004) *Nationella utvärderingen av grundskolan 2003. Sammanfattande huvudrapport*. Dnr: 75-2001:04045. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2005). *Grundskolans ämnen i ljuset av nationella utvärderingen 2003 [Elektronisk resurs] nuläge och framåtblickar. [Elektronisk resurs]* Kalmar: Skolverket.

Skolverket. (2022). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Stockholm: Skolverket.

Sundén, D. Werin, M. (2016). *Förbättrad Välfärd Likvärdighet i den svenska skolan*. Svenskt näringsliv. https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/bp6e2s_likvardighet-i-svenska-skolanpdf_1007040.html/Likvrdighet+i+svenska+skolan.pdf

Svensk ordbok (u.å.). Föreställningar. Hämtad 12 december 2022 från <https://svenska.se/tre/?sok=F%C3%B6rest%C3%A4llningar&pz=1>

Villanueva Gran, T. (29 Sept 2014). Kritiska föräldrar - så bemöter du dem. *Grundskoleläraren*. <https://www.lararen.se/grundskollararen/annat/kritiska-foraldrar--sa-bemoter-du-dem>

Bilaga 1

Samtyckesblankett

Vi är två studenter från Gymnastik och idrottshögskolan som just nu genomför vår uppsats på avancerad nivå. För att genomföra denna behöver vi intervjua föräldrar med barn i årskurs 7. Intervjuerna kommer ske via konferensverktyget Zoom och för att säkerställa materialet ytterligare önskar vi spela in samtalen. Vi vill verkligen understryka att det inte finns några rätta eller fel svar utan vi ämnar endast undersöka föräldrars föreställningar kring idrottsämnet.

Vi uppskattar att du är ärlig och dina svar kommer inte i studien kunna härleda tillbaka dig och samtliga namn kudas i resultatet. Allt det empiriska materialet raderas i samband med godkänd uppsats.

Samtycke till att delta i studien med syfte:

Föräldrars föreställning kring ämnet idrott och hälsa i årskurs 7.

Jag har skriftligen informerats om studien och samtycker till att delta.

Jag är medveten om att mitt deltagande är helt frivilligt och att jag kan avbryta mitt deltagande i studien när som helst utan att ange något skäl.

Min underskrift nedan betyder att jag väljer att delta i studien och godkänner att Gymnastik och idrottshögskolan, GIH, behandlar mina personuppgifter i enlighet med gällande dataskyddslagstiftning och lämnad information.

.....

Underskrift

.....

Namnförtydligande

Ort och datum

Stort tack för ditt engagemang!

Sanna Antonsson

Maria Jayawardana

Handledare: Fil dr i pedagogik Bengt Larsson

Bilaga 2

Intervjuguide

Beskriv kort hur insatt du upplever att du är i ditt barns ämne Idrott och hälsa.

Hur är din son/dotters inställning till ämnet?

Hur är din inställning till ditt barns ämne?

Anser du att idrott och hälsa är ett viktigt ämne, varför, varför inte?

Är ditt barn med i en eller flera föreningsidrotter, vad?

Beskriv kortfattat din idrottsliga bakgrund?

Upplevelse

Utifrån Lars-Magnus Engström teorier talar han om begreppet upplevelse och att det innebär en lustfylld undervisning att det är roligt för stunden. Det finns inget syfte med aktiviteten i sig utan det är upplevelsen som spelar roll.

Vad kan då upplevelse kopplat till idrott och hälsa för dig?

Om vi lyfter begrepp som lustfyllt och roligt stämmer det in på vad du anser kan vara undervisningen i idrott och hälsa?

Vad tycker du att ditt barn lär sig av att aktiviteter som bara är roliga och lustfyllda?

Prestation

Vad är prestation för dig kopplat till ditt barns idrottsundervisning?

Vad anser du om prestation i idrotten som tävling, belöning. Beskriv gärna exempel på aktiviteter och vad du anser kring detta. Vad innebär det för dig? Och vad innebär det för ditt barn? (stafett, lagsporter med vinnande lag, killerboll, vinnare få gå först)

Vad lär ditt barn sig när han eller hon tävlar?

Är det bra att ditt barn lär sig att tävla/? Utveckla?

Träning

Vad är fysisk träning för dig kopplat till ditt barns idrottsundervisning?

Anser du att ditt barn utövar fysisk träning på idrotten? På vilket sätt?

Anser du att det finns belägg för att man kan bli starkare, bli snabbare på idrotten?

Vad lär sig ditt barn på att träna fysiskt?

Finns det andra typer träning som kan utföras på idrotten?

Vad kan mental träning och färdighetsträning innebära i skolidrotten tror du?

Anser du att skolidrotten ska innehålla alla dessa tre delar?

Finns det någon del som du tror är överrepresenterad? Om du fick önska hur skulle fördelningen vara, anser du?

Vad lär sig ditt barn på att träna både fysiskt/mentalt på idrottsundervisningen?

Förväntan i ämnet

Har du fått någon information om vad som förväntas av ditt barn från barnets idrottslärare?

Hade du önskat det, vad skulle det innehålla?

Bilaga 3

Betygskriterier idrott och hälsa

Betygskriterier för betyget E i slutet av årskurs 9

Eleven genomför rörelseaktiviteter som innefattar komplexa rörelser i olika fysiska sammanhang och anpassar sina rörelser **till viss del** till syftet med aktiviteterna.

Eleven genomför friluftaktiviteter under skilda årstider på ett **i huvudsak fungerande** sätt utifrån syftet med aktiviteterna och utifrån olika förhållanden och miljöer.

Eleven planerar och genomför rörelse- och friluftaktiviteter på ett **i huvudsak fungerande** sätt utifrån hur de påverkar olika aspekter av fysisk förmåga och olika aspekter av hälsa. Eleven värderar på ett **enkelt** sätt hur olika aktiviteter och andra faktorer påverkar den egna och andras fysiska förmåga och hälsa.

Eleven förebygger på ett **i huvudsak fungerande** sätt risker i samband med olika aktiviteter. Eleven hanterar nödsituationer på land och vid vatten samt simmar 200 meter i en följd varav 50 meter i ryggläge.

Betygskriterier för betyget D i slutet av årskurs 9

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betygskriterier för betyget C i slutet av årskurs 9

Eleven genomför rörelseaktiviteter som innefattar komplexa rörelser i olika fysiska sammanhang och anpassar sina rörelser **relativt väl** till syftet med aktiviteterna.

Eleven genomför friluftaktiviteter under skilda årstider på ett **fungerande** sätt utifrån syftet med aktiviteterna och utifrån olika förhållanden och miljöer.

Eleven planerar och genomför rörelse- och friluftaktiviteter på ett **fungerande** sätt utifrån hur de påverkar olika aspekter av fysisk förmåga och olika aspekter av hälsa. Eleven värderar på ett **utvecklat** sätt hur olika aktiviteter och andra faktorer påverkar den egna och andras fysiska förmåga och hälsa.

Eleven förebygger på ett **fungerande** sätt risker i samband med olika aktiviteter. Eleven hanterar nödsituationer på land och vid vatten samt simmar 200 meter i en följd varav 50 meter i ryggläge.

Betygskriterier för betyget B i slutet av årskurs 9

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betygskriterier för betyget A i slutet av årskurs 9

Eleven genomför rörelseaktiviteter som innefattar komplexa rörelser i olika fysiska sammanhang och anpassar sina rörelser **väl** till syftet med aktiviteterna.

Eleven genomför friluftaktiviteter under skilda årstider på ett **väl fungerande** sätt utifrån syftet med aktiviteterna och utifrån olika förhållanden och miljöer.

Eleven planerar och genomför rörelse- och friluftaktiviteter på ett **väl fungerande** sätt utifrån hur de påverkar olika aspekter av fysisk förmåga och olika aspekter av hälsa. Eleven värderar på ett **välutvecklat** sätt hur olika aktiviteter och andra faktorer påverkar den egna och andras fysiska förmåga och hälsa.

Eleven förebygger på ett **väl fungerande** sätt risker i samband med olika aktiviteter. Eleven hanterar nödsituationer på land och vid vatten samt simmar 200 meter i en följd varav 50 meter i ryggläge (Skolverket, 2022).